

τοῦ ἄνω ῥηθέντος Σύμονος, ὅτε χίλια τριακοσία ἀντίτυπα τοῦ ῥηθέντος συγγραμματος πωληθῶσι καὶ ἐξοδευθῶσιν εἰς τὸ κοινόν, καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς τρίτης ἐκδόσεως ἐκ χιλίων τριακοσίων ἀντιτύπων μετρηθήσονται αὐτῶ ἕτεροι πέντε λίραι στερλίνας. Αἱ ἐν λόγῳ τρεῖς πρώται ἐκδόσεις γενήσονται εἰς ἀντίτυπα οὐχὶ πλείονα τῶν χιλίων πεντακοσίων, ὁ δὲ ἄνω ῥηθείς Σύμονος ὑποχρεοῦται ζητούμενος νὰ βεβαιώσῃ ἐνόρως ἐνώπιον τῶν ἀρμοδίων ὅτι δὲν ἐτύπωσεν ἀνώτερον ἀριθμὸν πρὸς βεβαίωσιν τούτων συνετάχθη τὸ παρὸν, ἐφ' οὗ τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἐπέθηκαν τὰς σφραγιδὰς τῶν κατὰ τὴν ἀνωτέρω μνησθεῖσαν ἡμέραν καὶ ἔτος.

»Υπογεγραμμένος Ἰωάννης Μίλτων.

»Ἰωάννης Φίσερ, Ῥοβέρτος Γκρήν, μάρτυρες.»

Εἰς ἀναγνώστῃς.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Ἀπομίμησις τοῦ γάλακτος.

Ἐπὶ περιστάσεων καθ' ἄς, οὔτε ἡ μήτηρ οὔτε ἡ τροφή οὔτε ζῶντι ἐκ τῶν χρησίμων εἶναι δυνατόν νὰ παρεξέωσιν εἰς τὸ νεογνὸν τὴν πρώτην αὐτοῦ τροφήν, ὁ ἰατρὸς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ συμβουλευῇ ὁποίας τροφῆς πρέπει νὰ γίνηται χρῆσις πρὸς διατροφήν αὐτοῦ.

Πολλοὶ τῶν ἰατρῶν, ἰδίως παρ' ἡμῖν, παραδέχονται τὴν ὑπὸ τοῦ λαοῦ εἰς πολλὰ μέρη παραδεδεγμένην συνήθειαν, ὅτι δηλ. εἰς τοιαύτας περιστάσεις καταλληλοτέρα τροφή εἶναι ἡ δι' οὐσιῶν ἐκ τοῦ φυτικοῦ βασιλείου (arrow-root, ἀμύλου, ἀλεῦρων, κτλ.), μιγνυομένων μετὰ βουτύρου καὶ ζακχάρου, ἢ καὶ μόνον ζακχάρου. Ἡ τοιαύτη συνήθεια, εἰς ὀλιγίστας περιστάσεις μὴ φέρουσα κακὰ ἀποτελέσματα εἴτε δυσπεψιῶν εἴτε ἀνεπαρκούς τροφῆς, ἐγκαταλειφθεῖσα εἰς ἅπασαν σχεδὸν τὴν Εὐρώπην, πρέπει νὰ ἐγκαταλειφθῇ καὶ παρ' ἡμῖν, καὶ νὰ ἀναπληρωθῇ ὅπως ἐκεῖ καὶ ἐνταῦθα, διὰ τροφῆς φυσικωτέρας πρὸς τὸν ὀργανισμόν τοῦ νεογνοῦ καὶ προσομοίας κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον πρὸς τὸ τῆς γυναικὸς γάλα. Τοῦτο δὲ ἐπιτυγχάνεται διὰ τῶν τεχνητῶν λεγομένων γαλάκτων, ὧν καταλλήλοτερον διὰ τὴν σύστασιν καὶ εὐκολίαν πρὸς μεταφορὰν εἶναι τὸ ἐκ γάλακτος τῆς βοῆς ἐν Ἐλβετίᾳ (Cham) κατασκευαζόμενον καὶ ἐπονομαζόμενον πεπυκνωμένον γάλα (lait condensé, condensirte Milch), ὅπερ τοσοῦτον ἐκτεταμένην ἐφαρμογὴν εὑρεν ἐν Γερμανίᾳ, Αὐστρίᾳ, Ἀγγλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, ἀπὸ τινῶν δὲ ἤρξατο νὰ εὐρίσκη τοιαύτην ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ.

Τὸ πεπυκνωμένον γάλα κατασκευάζεται εὐμεθοδέστερον καὶ ἀπλούστερον κατὰ τὸν Lignac οὕτω. Ἐντὸς λίτρως καθ' ἡμέραν 80,0 λευκοῦ καλαμικοῦ προστίθενται 75,0 ἕως 80,0 λευκοῦ καλαμικοῦ ζακχάρου· τὸ μίγμα τοῦτο ἐν ἀπλωτοῖς ἀγγείαις

τιθέμενον φέρεται ἐπὶ ἀτμολούτρου καὶ θερμαίνεται, ἀνακινούμενον διαρκῶς, ἕως οὗ δι' ἕξατρισεως ὑπολειφθῇ τὸ $\frac{1}{3}$ τοῦ ἀρχικοῦ ὄγκου. Τοῦτο κλειόμενον καλῶς ἐντὸς κυλινδρικών ἐκ λευκοσιδήρου ἀγγείων πέμπεται εἰς τὸ ἐμπόριον. Τὸ γάλα τοῦτο χρησιμεύει οὐχὶ μόνον ἐν ταξιδίοις διὰ πλοίων ἢ διὰ τοῦ σιδηροδρόμου, ἀλλὰ καὶ ἐν βρεφοκομείοις, ἐν οἷς διὰ διαφόρους αἰτίας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχῃ πρόσφατον γάλα, καὶ ἐν οἰκογενείαις, αἰτίνας πάλιν διὰ διαφόρους αἰτίας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προμηθευθῶσι τοιοῦτον. Ἐπιτυχεστάτην χρῆσιν αὐτοῦ εἶδομεν ἐν Γερμανίᾳ, ἰδίᾳ ἐν Βιέννῃ ἐν τῷ νοσοκομείῳ «τῆς Ἁγίας Ἀννης» τῶν παιδίων, εἰς ποσὸν ἐκάστοτε ἐνὸς μικροῦ πλήρους κοχλιαρίου εἰς 100 γραμμάρια ὕδατος θερμοῦ.

Ἐν Ἀθήναις, ὡς ἐξωδίκως ἐπληροφορήθημεν, ἐγένετο χρῆσις τοιοῦτου, ἀλλ' ἐπῆρχοντο ἐξ αὐτῆς διάφορα ἐνοχλήματα ἐκ τοῦ πεπτικοῦ σωλήνος. Ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι κατάλληλος χρῆσις αὐτοῦ συγκεκριμένη εἰς δόσεις μικρὰς, ἡμίσεος δηλ. μικροῦ κοχλιαρίου εἰς 75,0 θερμοῦ ὕδατος, μεθ' ἐνὸς μικροῦ κοχλιαρίου ἐλαφρῆς διαλύσεως ἀνθρακικῆς ἀσβέστου, καὶ ἐνταῦθα δὲν θέλει εἶσθαι βλαβερὰ εἰς τὰς περιστάσεις ἐκεῖνας, καθ' ἄς οὔτε γυναικῶν γάλα καλὸν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν, οὔτε ἄλλου γάλακτος καλοῦ δυνάμεθα νὰ εὐπορώμεν.

Ἄτερον τεχνητὸν γάλα εἶναι τὸ κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Coulier παρασκευαζόμενον καὶ τὸ ὁποῖον συνιστάμενον ἐπὶ 1000 μερῶν ἐκ γάλακτος βοῆς 634,0, ἀνθογάλακτος 13,0, γάλ. ζακχάρου κρυσταλλικοῦ 15,0, φωσφορικῆς ἀσβέστου 1,5 καὶ ὕδατος 336,5, πλησιάζει πρὸς τὸ γυναικῶν γάλα· ἀλλ' ἔνεκα τῶν δυσκολιῶν ὅσας παρέχει πρὸς παρασκευὴν, ἔνεκα τῆς ἀνάγκης τῆς ὑπάρξεως προσφάτου γάλακτος ὁποῖου εἰς πολυειδεῖς περιστάσεις ἀποροῦμεν, ἔνεκα τῆς βλαβερᾶς αὐτοῦ ἐπιδράσεως ἐπὶ τοῦ πεπτικοῦ σωλήνος τοῦ νεογνοῦ ὡς πολλάκις παρατηρήθη, ἡ χρῆσις τοῦ τεχνητοῦ τούτου γάλακτος δὲν εὔρε πρακτικὴν ἐφαρμογὴν πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ, ὅν δι' αὐτοῦ πρὸς ἐντελῆ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον διατροφήν λεπτοφυοῦς ὀργανισμοῦ προτιθέμεθα.

Ἐν ἀρχεστάτῃ τέλος κατήντησε καὶ τὸ κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Liebig παρασκευαζόμενον τεχνητὸν γάλα.¹

Ἰσοκράτης ἔφη δύο καιροὺς ποιῶ τοῦ λέγειν, ἢ περὶ ὧν οἶσθα σαφῶς, ἢ περὶ ὧν ἀναγκαστὸν εἰπεῖν· ἐν τούτοις γὰρ μόνους ὁ λόγος τῆς σιωπῆς κρείττων, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἄμεινον σιγῆν ἢ λέγειν.

1. Περὶ γάλακτος, ὑπὸ I. X. Βίμβρα, ἰατροῦ.